

WSPARCIE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW W CZASIE POWODZI

– ROZWIĄZANIA POMOCOWE

ŚCIĄGA KADROWEGO I KSIĘGOWEGO

Tabela 1. Szczególne rozwiązania pomocowe dla przedsiębiorców dotyczące usuwania skutków powodzi z września 2024 r., przewidziane w tzw. ustawie powodziowej

Rozwiązania pomocowe	Sposób uzyskania pomocy	Termin realizacji uprawnienia	Podstawa prawna
1	2	3	4
Możliwość skierowania pracownika do wykonywania innego rodzaju pracy niż wynikający ze stosunku pracy, jeżeli jest to konieczne w związku z usuwaniem skutków powodzi u tego pracodawcy. W takim przypadku pracownik zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia, obliczonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego.	–	–	art. 8 ust. 5 ustawy powodziowej w zw. z § 3 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
Możliwość przeznaczenia przez pracodawcę środków z zfśś na cele związane z pomocą dla poszkodowanych w wyniku powodzi, zatrudnionych u tego pracodawcy, który utworzył fundusz, a także dla poszkodowanych zatrudnionych u innego pracodawcy.	Wniosek do pracodawcy o przyznanie świadczeń zgodnie z procedurą przewidzianą w regulaminie zfśś	O świadczenia z zfśś na pomoc powodziom można ubiegać się najpóźniej do 31 grudnia 2024 r.	art. 10 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 3 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
Dofinansowanie z PFRON, dla pracodawców poszkodowanych w wyniku powodzi, na: <ul style="list-style-type: none"> ■ utrzymanie zagrożonych likwidacją na skutek powodzi miejsc pracy osób niepełnosprawnych, ■ odtworzenie zniszczonej lub utraconej na skutek powodzi infrastruktury i wyposażenia warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej oraz przedsiębiorstw osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą, ■ pomoc dla osób niepełnosprawnych na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych utraconych lub zniszczonych na skutek powodzi, ■ usunięcie powstałych na skutek powodzi szkód w obrębie zlikwidowanych uprzednio barier technicznych i architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (finansowanie remontów, readaptacja oraz zakup sprzętu), ■ dofinansowanie w wysokości do 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych i w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych na likwidację skutków powodzi w związku z zatrudnianiem i rehabilitacją osób niepełnosprawnych. 	Wniosek do oddziału PFRON właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę	O pomoc do PFRON można występować do 15 września 2025 r.	art. 11 i art. 15 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 4 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
Możliwość przeznaczenia środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (ZFRON) i środków zakładowego funduszu aktywności (ZFA) na: <ul style="list-style-type: none"> ■ odtworzenie infrastruktury i wyposażenia, utraconych lub zniszczonych na skutek powodzi miejsc pracy oraz miejsc rehabilitacji zatrudnionych u pracodawcy osób niepełnosprawnych, ■ ratowanie zagrożonych likwidacją na skutek powodzi warsztatów terapii zajęciowej prowadzonych przez dysponenta tego funduszu, ■ przedsięwzięcia wspólne lub na bezwrotną pomoc na usuwanie skutków powodzi u innego pracodawcy tworzącego ZFRON lub ZFA, który poniósł szkody na skutek powodzi. 	Wniosek do oddziału PFRON właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę	O pomoc do PFRON można występować do 15 września 2025 r.	art. 12 i art. 15 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 5 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
Odroczenie terminu płatności należności z tytułu zwrotu udzielonej pomocy m.in. w postaci: przyznanych jednorazowo osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, zwrotu kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy, zwrotu miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy, zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, dofinansowania i zwrotu kosztów dla pracodawcy prowadzącego zakład pracy chronionej lub będącego przedsiębiorstwem społecznym, jeżeli niemożność terminowego zwrotu pomocy jest skutkiem powodzi.	Wystąpienie o zgodę do oddziału PFRON właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę	O odroczenie terminu płatności można występować do 15 września 2025 r.	art. 14–15 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 6 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
Kontynuacja refundacji przez PFRON składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby niepełnosprawne wykonujące działalność gospodarczą, a także składek na ubezpieczenia społeczne rolników i niepełnosprawnego domownika rolnika, w przypadku nieterminowego ich opłacenia, jeżeli uchybienie terminu płatności składek było skutkiem powodzi.	Wniosek do oddziału PFRON właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę	O kontynuację refundacji składek przez PFRON można występować do 15 września 2025 r.	art. 16 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 7 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
Umorzenie w całości lub części wraz z odsetkami refundacji, przyznanych osobie prowadzącej działalność gospodarczą, na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy, jeżeli miejsca pracy uległy zniszczeniu na skutek powodzi.	Wniosek do starosty właściwego za względu na miejsce prowadzenia działalności	O umorzenie refundacji można występować do 31 grudnia 2024 r.	art. 18 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 9 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
Uzyskanie zwrotu z Funduszu Pracy, przez okres do 12 miesięcy, kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych bezrobotnych zamieszkałych na obszarze dotkniętym powodzią w celu utrzymania przez pracodawcę ich miejsc pracy (w wysokości 2-krotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę przypadającego na 1 etat).	Pracodawca zawiera umowę z właściwym starostą.	Zwrot kosztów zatrudnienia może trwać nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 r.	art. 20 ustawy powodziowej
Uzyskanie zwrotu z Funduszu Pracy, przez okres do 12 miesięcy, kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionych pracowników w celu utrzymania przez pracodawcę ich miejsc pracy (w wysokości 2-krotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę przypadającego na 1 etat).	Pracodawca zawiera umowę z właściwym starostą.	Zwrot kosztów zatrudnienia może trwać nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 r.	art. 21 ustawy powodziowej

1	2	3	4
<p>Możliwość uzyskania przez pracodawcę nieoprocentowanej pożyczki z FGŚP w przypadku braku środków na wypłatę pracownikom wynagrodzenia przysługującego za:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy w związku z powodzią, ■ czas niewykonywania pracy, jeżeli pracownik był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, które zostały bezpośrednio spowodowane powodzią, ■ wykonaną pracę, polegającą na ochronie zakładu pracy przed powodzią lub na usuwaniu skutków powodzi, mającą na celu utrzymanie lub przywrócenie prowadzenia przez pracodawcę działalności gospodarczej <p>– z możliwością jej umorzenia.</p>	Wniosek do właściwego dla siedziby pracodawcy marszałka województwa	0 pożyczkę można występować do 31 października 2024 r.	art. 23 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 11 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
<p>Zwolnienie z opłat niektórych czynności urzędowych. Zwolnienie dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ opłaty skarbowej za dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia lub zezwolenia (pozwolenia, koncesji) oraz złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii, w sprawach związanych z usuwaniem skutków powodzi, ■ opłaty za wydanie dokumentu paszportowego osobom, które przedstawią wydane przez właściwy organ gminy zaświadczenie potwierdzające, że dokumenty zostały utracone w związku z powodzią, ■ opłaty za udostępnianie danych i informacji zgromadzonych w bazach danych, o których mowa w art. 4 ust. 1a ustawy z 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.), standardowych opracowań kartograficznych, o których mowa w art. 4 ust. 1e tej ustawy, oraz innych materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, a także wykonywanie czynności związanych z udostępnianiem tych informacji, opracowań i materiałów zgromadzonych w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym oraz wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego – w przypadku konieczności uzyskania tych danych i informacji w związku z usuwaniem przez poszkodowanych skutków powodzi. 	–	Zwolnienie obowiązuje do 15 września 2025 r.	art. 29 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 14 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.
<p>Zwolnienie z podatku dochodowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ dochodów (przychodów) poszkodowanych otrzymanych na usuwanie skutków powodzi z tytułu: <ul style="list-style-type: none"> – nieodpłatnych lub częściowo odpłatnych świadczeń, – darowizn, do których nie ma zastosowania ustawa z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 596); ■ przychodów poszkodowanych otrzymanych na podstawie art. 10–13 i art. 17–19 ustawy powodziowej; wydatków i kosztów bezpośrednio sfinansowanych z tych przychodów nie uważa się za koszty uzyskania przychodów; ■ przychodów otrzymanych na podstawie art. 23 ustawy powodziowej. <p>Do zwolnienia stosuje się odpowiednio art. 8 updog oraz art. 5 updog odnoszące się do udziałów w spółce, wspólnej własności, wspólnego przedsięwzięcia, wspólnego użytkowania, wspólnego posiadania.</p>	–	Zwolnienie obowiązuje do 31 grudnia 2025 r.	art. 30 ust. 1, 5 i 6 ustawy powodziowej
<p>Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn otrzymanych darowizn, jeżeli do 31 grudnia 2025 r. zostaną przeznaczone przez obdarowanego na usunięcie skutków powodzi.</p>	–	Zwolnienie obowiązuje do 31 grudnia 2025 r.	art. 30 ust. 2 i 5 ustawy powodziowej
<p>Ułatwienia w amortyzacji środków trwałych otrzymanych nieodpłatnie lub sfinansowanych w całości w ramach świadczeń zwolnionych z podatku dochodowego lub podatku od spadków i darowizn, na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy powodziowej. Odpisy amortyzacyjne od takich środków trwałych nie są wyłączone z kosztów podatkowych na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ art. 23 ust. 1 pkt 45 i pkt 45a lit. a updog oraz ■ art. 16 ust. 1 pkt 48 i pkt 63 lit. a updog. 	–	–	art. 30 ust. 3 ustawy powodziowej
<p>Umożliwienie zaliczania do kosztów podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oddanych poszkodowanym w powodzi do nieodpłatnego używania. Do takich odpisów nie mają zastosowania art. 23 ust. 1 pkt 45a lit. c updog i art. 16 ust. 1 pkt 63 lit. c updog.</p>	–	Odpisy amortyzacyjne można zaliczać do kosztów do 31 grudnia 2025 r.	art. 31 ustawy powodziowej
<p>Wydłużenie terminu na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, FP i FS oraz FGŚP, począwszy od składek należnych od 1 sierpnia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.</p>	Płatnik składek składa oświadczenie do właściwego dla niego oddziału ZUS.	Oświadczenie o wydłużeniu terminu opłacania składek należy złożyć do 15 września 2025 r.	art. 36 ustawy powodziowej w zw. z § 4 pkt 16 rozporządzenia o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8, art. 10–12, art. 14, art. 16, art. 18, art. 23, art. 29, art. 30, art. 31, art. 36 ustawy z 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi – j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 654
- § 3, § 4 pkt 4–7, pkt 9, pkt 11, pkt 14, pkt 16 rozporządzenia Rady Ministrów z 16 września 2024 r. w sprawie wykazu gmin, w których są stosowane szczególne rozwiązania związane z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r., oraz rozwiązań stosowanych na ich terenie – Dz.U. z 2024 r. poz. 1371
- § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województwa dolnośląskiego, opolskiego oraz śląskiego – j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1395

Bożena Goliszewska-Chojdak

prawnik, ekonomista, specjalista i praktyk z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń, redaktor MONITORA prawa pracy i ubezpieczeń

Marek Skafkowski

prawnik, specjalista z zakresu prawa pracy, redaktor naczelny MONITORA prawa pracy i ubezpieczeń

Katarzyna Wojciechowska

prawnik, specjalista w zakresie podatków dochodowych i VAT, redaktor MONITORA księgowego

Tabela 2. Inne rozwiązania prawne dla przedsiębiorców, które mogą być stosowane w związku z powodzią z września 2024 r.

Podstawa prawna	Rozwiązania prawne
1	2
<p>art. 67¹⁹ Kodeksu pracy</p>	<p>Polecenie pracy zdalnej z powodu powodzi Pracodawca, którego zakład pracy doznał skutków powodzi, może polecić pracownikom pracę w formie zdalnej. Jest to możliwe, jeżeli istnieją warunki do jej wykonywania, np. działa Internet, a pracownik ma możliwość oraz warunki lokalowe do wykonywania pracy w takiej formie. Pracodawca może również polecić wykonywanie pracy zdalnej bez konieczności uzgadniania tego z pracownikiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ w okresie obowiązywania stanu nadzwyczajnego, stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz w okresie 3 miesięcy po ich odwołaniu lub ■ w okresie, w którym zapewnienie przez pracodawcę bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w dotychczasowym miejscu pracy pracownika nie jest czasowo możliwe z powodu działania siły wyższej (np. zniszczenie miejsca pracy na skutek powodzi). <p>Należy zwrócić uwagę, że praca zdalna nie musi być wykonywana w domu pracownika. Najczęściej jest to miejsce zamieszkania pracownika, ale może to być też inne, wybrane przez niego miejsce, a nawet kilka różnych miejsc, na które pracodawca każdorazowo wyraża zgodę. Wykonywanie pracy zdalnej na takie polecenie jest możliwe, jeśli pracownik bezpośrednio przed jego wydaniem złożył oświadczenie, że posiada warunki lokalowe i techniczne do wykonywania pracy w takiej formie.</p> <p>Główny Inspektor Pracy podjął decyzję o uruchomieniu specjalnej infolinii dla pracowników i pracodawców z terenów objętych powodzią. Pod numerem telefonu (22) 391 83 70 eksperci Państwowej Inspekcji Pracy są dostępni od poniedziałku do piątku, w godz. 9.00–15.00.</p>
<p>art. 28 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych</p>	<p>Umorzenie składek ZUS Przedsiębiorcy, którzy ponieśli szkodę w wyniku powodzi, mogą zwrócić się do ZUS z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP i FS oraz FGŚP. Muszą przy tym wykazać, że ze względu na stan majątkowy i sytuację rodzinną nie są w stanie opłacić tych należności, ponieważ spowodowałyby to zbyt duże obciążenie dla nich i ich rodzin. W szczególności chodzi o sytuacje, gdy przedsiębiorca w wyniku klęski żywiołowej lub innego nadzwyczajnego zdarzenia poniósł straty materialne powodujące, że po opłaceniu należności z tytułu składek nie mógłby dalej prowadzić działalności. Okres, za który zostały umorzone składki na ubezpieczenia społeczne, nie będzie uwzględniany przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych ani innych świadczeń, do których prawo zależy od posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Okres ten nie wpłynie na wysokość emerytur, rent i innych świadczeń.</p> <p>Do 4 października 2024 r. w godz. 8.00–15.00, pod specjalnymi numerami telefonów: (33) 825 31 34 i (76) 876 45 76, przedsiębiorcy mogą uzyskać informację w sprawie ulg w opłaceniu składek.</p>
<p>art. 29 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych</p>	<p>Odroczenie terminu płatności składek ZUS lub rozłożenie ich na raty Przedsiębiorcy z terenów objętych powodzią mogą odroczyć termin płatności składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP i FS oraz FGŚP lub rozłożyć na raty płatności z tego tytułu, składając do ZUS wnioski w tej sprawie. ZUS w komunikacie dostępnym na www.zus.pl poinformował o uproszczeniu procedury rozpatrywania wniosków o udzielenie ww. ulg. Będzie się ona opierała głównie na oświadczeniu płatnika. W związku z tym przedsiębiorcy nie będą musieli składać m.in. dokumentów potwierdzających ich sytuację ekonomiczno-finansową za okres ostatnich 3 lat. Odroczenie terminu płatności należności z tytułu składek oraz rozłożenie należności na raty następuje w formie umowy. Od składek, które rozłożono na raty, nie są naliczane odsetki za zwłokę, począwszy od następnego dnia po dniu wpłynięcia wniosku o udzielenie tych ulg. W przypadku odroczenia terminu płatności należności z tytułu składek lub rozłożenia należności na raty uznaje się, że płatnik składek nie posiada zadłużenia z tytułu należności z tytułu składek, jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ opłaca należności z tytułu składek w terminach i w wysokości ustalonych w umowie oraz ■ nie posiada zadłużenia z tytułu należności z tytułu składek, nieobjętych umową. <p>W przypadku tych przedsiębiorców możliwe jest też zawieszenie realizacji umowy o odroczenie terminu płatności składek lub zawieszenie realizacji umowy o rozłożenie należności na raty. Wówczas ZUS wyznaczy nowy termin odroczenia lub nowy termin płatności rat.</p> <p>Do 4 października 2024 r. w godz. 8.00–15.00, pod specjalnymi numerami telefonów: (33) 825 31 34 i (76) 876 45 76, przedsiębiorcy mogą uzyskać informację w sprawie ulg w opłaceniu składek.</p>
<p>art. 67a Ordynacji podatkowej</p>	<p>Ułgi w zapłacie podatku Na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej podatnicy mogą wnioskować o:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ rozłożenie na raty należności podatkowych (wniosek RAT-Z); ■ umorzenie zaległości podatkowej (wniosek UZ-M); ■ odroczenie terminu zapłaty należności podatkowych (wniosek TER-Z). Odroczenie nie dotyczy terminów płatności podatków, w przypadku których już doszło do przesunięcia zapłaty podatku na mocy rozporządzenia MF z 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1390). Patrz tabela 3. <p>We wniosku należy opisać swoją sytuację i uzasadnić potrzebę otrzymania ulgi. Ocena zasadności udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych przeprowadzana będzie odrębnie w każdej sprawie przez organ podatkowy, z uwzględnieniem ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego. Wnioski można również złożyć bez wychodzenia z domu poprzez stronę www.biznes.gov.pl lub przez konto w e-Urzędzie Skarbowym. W przypadku ulg, które stanowią pomoc <i>de minimis</i>, łączna wartość pomocy dla jednego beneficjenta nie może przekroczyć równowartości 300 000 euro (w ciągu 3 lat).</p>
<p>§10a rozporządzenia w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług</p>	<p>0% VAT dla darowizn na rzecz poszkodowanych wskutek powodzi we wrześniu 2024 r. W związku z powodzią, która spowodowała znaczące szkody materialne, pozbawiając wielu mieszkańców domów, Ministerstwo Finansów wprowadza zerowy VAT dla darowizn towarów i usług w związku z pomocą dla poszkodowanych w tym kataklizmie. Preferencja, z której mogą skorzystać przedsiębiorcy przekazujący darowizny dla ofiar powodzi, będzie dotyczyła wsparcia realizowanego za pośrednictwem podmiotów zwykle organizujących pomoc i dystrybucję świadczeń w tego rodzaju kataklizmach, tj.: organizacji pożytku publicznego, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów leczniczych i Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych. Stawka 0% VAT będzie stosowana do darowizn wszelkiego rodzaju towarów, np.: żywności, koców, śpiworów, ubrań, ale też nieodpłatnych usług, takich jak zakwaterowanie czy wynajem agregatów prądotwórczych, które mogą się okazać niezbędne do złagodzenia skutków kataklizmu. Rozporządzenie weszło w życie 18 września 2024 r. z możliwością stosowania go do darowizn towarów i nieodpłatnych usług przekazanych począwszy od 12 września do 31 grudnia 2024 r. Początkowa data możliwości stosowania preferencji jest skorelowana z datą pojawienia się pierwszych intensywnych opadów atmosferycznych i realnych pierwszych skutków podtopień.</p>
<p>§10b rozporządzenia w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług</p>	<p>0% VAT na darowizny materiałów budowlanych bezpośrednio dla poszkodowanych podczas powodzi Stawka 0% ma zastosowanie do darowizn podlegających VAT, dokonanych w okresie od 24 września 2024 r. do 31 marca 2025 r.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) których przedmiotem będą materiały budowlane, 2) dokonanych na rzecz: <ul style="list-style-type: none"> ■ osób fizycznych, ■ podmiotów prowadzących działalność edukacyjną, kulturalną, w zakresie ochrony zdrowia, opieki nad dziećmi, młodzieżą oraz osobami w podeszłym wieku, zbiorowego zakwaterowania uczniów i studentów, jak również jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz innych podmiotów prowadzących działalność w obszarze pomocy społecznej <p>– posiadających prawo dysponowania nieruchomością na cele budowlane w rozumieniu ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w której w wyniku działania intensywnych opadów atmosferycznych lub powodzi we wrześniu 2024 r. powstała szkoda i która jest położona na terenie gminy określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 16 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze części województw dolnośląskiego, opolskiego oraz śląskiego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1365 ze zm.).</p>

1	2
	<p>Warunkiem zastosowania stawki 0% jest zawarcie pisemnej umowy darowizny pomiędzy podatnikiem dokonującym dostawy towarów a osobą lub podmiotem uprawnionym oraz posiadanie przez darczyńcę dokumentów potwierdzających, że osoba obdarowana poniosła szkodę w nieruchomości.</p> <p>Gdy obdarowanym będzie osoba fizyczna, darczyńca musi posiadać poświadczoną za zgodność z oryginałem, przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad, kopię części VII, wypełnionej w zakresie lit. A poz. 1–6 oraz lit. B, kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego sporządzonego według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 893 oraz z 2024 r. poz. 1391), z której wynika, że osoba obdarowana poniosła szkodę w nieruchomości.</p> <p>Natomiast gdy materiały zostaną przekazane na rzecz uprawnionych organizacji, darczyńca musi posiadać zaświadczenie, wydane przez właściwego wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, z którego wynika, że obdarowany podmiot poniósł szkodę w nieruchomości, w której prowadzi działalność.</p> <p>Rozporządzenie weszło w życie 24 września 2024 r. i do darowizn materiałów budowlanych dokonanych od tego dnia można stosować stawkę 0%.</p>
<p>Komunikat MF z 18 września 2024 r.</p>	<p>Zwolnienie z opłat e-TOLL</p> <p>Przejazdy pojazdów z transportem humanitarnym dostarczających pomoc poszkodowanym w powodzi nie będą podlegały opłacie w systemie e-TOLL.</p> <p>Zwolnienie z opłat będzie obowiązywało w okresie trwania stanu klęski żywiołowej.</p> <p>W okresie trwania stanu klęski żywiołowej na drogach krajowych zarządzanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad przejazdy pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony oraz autobusów dostarczających pomoc humanitarną poszkodowanym w powodzi nie będą podlegały opłacie drogowej w systemie e-TOLL.</p> <p>Aby zgłosić przewóz pomocy dla powodzian, należy wypełnić formularz i przesłać go do weryfikacji do Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego. Więcej informacji oraz formularz do pobrania znajdują się na stronie Ministerstwa Infrastruktury.</p>
<p>art. 61 rozporządzenia Rady (WE) nr 1186/2009 ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych</p>	<p>Zwolnienie z cła</p> <p>Zwolnieniu z cła podlegają wskazane poniżej towary importowane przez organizacje państwowe lub uprawnione organizacje charytatywne lub dobroczynne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ artykuły pierwszej potrzeby (np. artykuły żywnościowe, lekarstwa, odzież, pościel) przeznaczone do nieodpłatnej dystrybucji wśród osób potrzebujących; ■ wszelkiego rodzaju towary przekazywane nieodpłatnie przez osoby lub organizacje spoza UE organizacjom państwowym lub uprawnionym organizacjom charytatywnym lub dobroczynnym, wykorzystywane do zbierania funduszy w trakcie zbiórek publicznych organizowanych na rzecz osób potrzebujących; ■ wyposażenie i materiały biurowe przekazywane nieodpłatnie przez osoby lub organizacje spoza UE organizacjom charytatywnym lub dobroczynnym, które zostaną wykorzystane jedynie na potrzeby ich funkcjonowania lub do realizacji celów charytatywnych lub dobroczynnych. <p>Możliwość korzystania ze zwolnienia z cła przysługuje m.in. fundacjom i stowarzyszeniom spoza sektora finansów publicznych oraz jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ prowadzą działalność pożytku publicznego albo, nie prowadząc takiej działalności, nie prowadzą również działalności gospodarczej oraz ■ stosują procedury księgowe umożliwiające nadzorowanie ich działalności i oferują wszelkie gwarancje uznane za niezbędne. <p>Aby instytucja lub organizacja mogła być uprawniona do zwolnienia z cła, nie musi posiadać statusu organizacji pożytku publicznego.</p>
<p>art. 61 ustawy o VAT</p>	<p>Zwolnienie z VAT</p> <p>Zwolniony od podatku VAT jest m.in. import:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ leków, odzieży, środków spożywczych, środków sanitarno-czyszczących i innych rzeczy służących zachowaniu lub ochronie zdrowia oraz artykułów o przeznaczeniu medycznym przywożonych przez organizacje charytatywne, przeznaczonych do nieodpłatnej dystrybucji wśród osób potrzebujących pomocy; ■ towarów przesyłanych nieodpłatnie przez osoby lub podmioty spoza UE organizacjom charytatywnym wykorzystywanym do zbierania funduszy w trakcie zbiórek publicznych organizowanych na rzecz osób potrzebujących pomocy; ■ wyposażenia i materiałów biurowych przesyłanych nieodpłatnie przez osoby lub podmioty spoza UE organizacjom charytatywnym, które są wykorzystywane jedynie do działalności charytatywnej lub realizacji pomocy humanitarnej. <p>Organizacjami charytatywnymi, które mogą korzystać z ww. zwolnienia z VAT, są organizacje społeczne oraz jednostki organizacyjne statutowo powołane do prowadzenia działalności charytatywnej lub do realizacji pomocy humanitarnej.</p> <p>Zwolnienie ma zastosowanie wyłącznie w stosunku do organizacji społecznych lub jednostek organizacyjnych, które stosują procedury księgowe umożliwiające kontrolę wykorzystania towarów zwolnionych od podatku.</p> <p>Pozostałe warunki oraz zasady stosowania tego zwolnienia zostały określone w art. 61 ust. 3–8 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.</p> <p>Uwaga! Zwolnienie z VAT stosuje się wyłącznie w przypadku zastosowania zwolnienia z cła.</p> <p>Zwolnienia z VAT i cła nie dotyczą importu: tytoniu i wyrobów tytoniowych, kawy i herbaty, pojazdów mechanicznych innych niż ambulanse.</p>

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 67¹⁹ ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy – j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 1465; ost.zm. Dz.U. z 2024 r. poz. 1222
- art. 28–29, art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 497
- art. 67a ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa – j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2383; ost.zm. Dz.U. z 2024 r. poz. 879
- rozporządzenie Ministra Finansów z 17 września 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług – Dz.U. z 2024 r. poz. 1381
- rozporządzenie Ministra Finansów z 23 września 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług – Dz.U. z 2024 r. poz. 1399
- § 10a, § 10b rozporządzenia Ministra Finansów z 9 grudnia 2023 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług – Dz.U. z 2023 r. poz. 2670; ost.zm. Dz.U. z 2024 r. poz. 1399

Źródła:

- Komunikat MF z 18 września 2024 r. pt. „Transport humanitarny zwolniony z opłat w systemie e-TOLL” – opublikowany na www.mf.gov.pl
- Komunikat MF z 20 września 2024 r. pt. „Pomoc dla powodzian – zwolnienie z cła i VAT towarów importowanych” – opublikowany na www.mf.gov.pl

Oprac. redakcje MONITORA prawa pracy i ubezpieczeń, MONITORA księgowego i Biuletynu VAT

Tabela 3. Terminy podatkowe przedłużone w związku z powodzią z września 2024 r.

Rodzaj podatku	Przedłużone terminy
W zakresie PIT	Przedłuża się do 30 kwietnia 2025 r. termin do zapłaty: 1) zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych wpłacanych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (o których mowa w art. 44 ust. 1, 3, 3f–3h i 6b updof) należnych za: a) miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r. – w przypadku podatników opłacających zaliczki miesięczne, b) III i IV kwartał 2024 r. – w przypadku podatników opłacających zaliczki kwartalne.
	Przedłuża się do 30 kwietnia 2025 r. termin do zapłaty podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g updof, należnego za miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r.
	Przedłuża się do 30 kwietnia 2025 r. terminy do przekazania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych i zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych, pobranych od podatników przez płatników w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia 2024 r. Chodzi o zaliczki od przychodów z pracy pobrane przez zakłady pracy (art. 32 ustawy PIT) oraz podmioty niebędące ich następcami prawnymi (art. 42e ustawy PIT), zaliczki od przychodów wypłacanych przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne (np. od dniówek obrachunkowych – art. 33 ustawy PIT), zaliczki pobrane przez płatników wymienionych w art. 41 ustawy PIT (np. zleceniodawców), a także o zryczałtowany podatek PIT, pobrany od przychodów nierezydentów, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy PIT.
	Przedłuża się do 31 stycznia 2025 r. termin do złożenia rocznych deklaracji przewidziany w art. 38 ust. 1b updof. Chodzi o deklarację składaną przez płatników w razie zaprzestania przez nich prowadzenia działalności przed końcem stycznia roku następującego po roku podatkowym. Zgodnie z art. 38 ust. 1b updof taką deklarację płatnik przekazuje w terminie do dnia zaprzestania tej działalności. Rozporządzenie przedłuża ten termin do końca stycznia 2024 r.
Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	Przedłuża się do 30 kwietnia 2025 r. termin do zapłaty ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych należnego za: 1) miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r. – w przypadku podatników opłacających ryczałt miesięcznie, 2) III i IV kwartał 2024 r. – w przypadku podatników opłacających ryczałt kwartalnie.
W zakresie CIT	Przedłuża się do 31 marca 2025 r. termin do zapłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych należnych za: a) miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r. – w przypadku podatników opłacających zaliczki miesięczne, b) III i IV kwartał 2024 r. – w przypadku podatników opłacających zaliczki kwartalne.
	Przedłuża się do 31 marca 2025 r. termin do zapłaty podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 24b updof, należnego za miesiące od sierpnia do grudnia 2024 r.
	Przedłuża się podatnikom podatku dochodowego od osób prawnych, innym niż określone w punkcie poniżej, których rok podatkowy jest inny niż kalendarzowy, do 31 marca 2025 r. termin do: 1) złożenia zeznania o wysokości dochodu osiągniętego (straty poniesionej), 2) zapłaty podatku dochodowego od osób prawnych – przypadający w okresie od 19 września (tj. od dnia wejścia w życie rozporządzenia) do 31 grudnia 2024 r.
	Przedłuża się o 3 miesiące termin do zapłaty ryczałtu od dochodów spółek, o którym mowa w rozdziale 6b updof, przypadający we wrześniu albo w październiku 2024 r.
W zakresie podatku od towarów i usług	Przedłuża się podatnikom podatku od towarów i usług do 25 stycznia 2025 r. terminy do zapłaty VAT przypadające w okresie od 19 września 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.
	Przedłuża się podatnikom podatku od towarów i usług do 25 listopada 2024 r. terminy do złożenia: a) deklaracji, o których mowa w art. 99 ust. 1–3, 8 i 9 ustawy o VAT (JPK_V7M, JPK_V7K, VAT-8 i VAT-9M), b) informacji podsumowujących, o których mowa w art. 100 ust. 3 ustawy o VAT, c) ewidencji, o których mowa w art. 109 ust. 3b i 3c ustawy o VAT (JPK_V7M, JPK_V7K) – przypadające w okresie od 19 września do 31 października 2024 r.
	Przedłuża się członkom grupy VAT do 25 listopada 2024 r. terminy do złożenia ewidencji czynności dokonywanych między członkami grupy VAT, o której mowa w art. 109 ust. 11h ustawy o VAT, przypadające w okresie od 19 września 2024 r. (tj. od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia) do 31 października 2024 r.
W zakresie podatku od spadków i darowizn	Przedłuża się podatnikom podatku od spadków i darowizn do 31 stycznia 2025 r. termin do: 1) złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 4a i art. 4b ustawy o podatku od spadków i darowizn (SD-Z2, SD-ZP), 2) złożenia zeznania podatkowego, o którym mowa w art. 17a ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn, oraz korekty zeznania podatkowego, o której mowa w art. 17a ust. 3 tej ustawy (SD-3, SD-3/A) – przypadający w okresie od 19 września 2024 r., tj. od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, do 31 października 2024 r.
W zakresie podatku od czynności cywilnoprawnych	Przedłuża się podatnikom podatku od czynności cywilnoprawnych do 31 stycznia 2025 r. termin do złożenia deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, o których mowa w: ■ art. 9 pkt 10 lit. b tiret pierwsze ustawy o PCC; chodzi o deklaracje PCC składane w przypadku umów pożyczek zawieranych między osobami najbliższymi, takimi jak małżonek, zstępni (dzieci, wnuki), wstępni (rodzice, dziadkowie), pasierb, rodzeństwo, ojczym i macocha oraz ■ art. 10 ust. 1 i 1a ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC-3, PCC-4) – przypadający w okresie od 19 września 2024 r., czyli od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, do 31 października 2024 r.
	Przedłuża się podatnikom podatku od czynności cywilnoprawnych do 31 stycznia 2025 r. termin do zapłaty podatku od czynności cywilnoprawnych przypadający w okresie od 19 września 2024 r., czyli od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, do 31 października 2024 r.

Przedłużenie terminów w zakresie PIT, ryczałtu ewidencjonowanego, CIT i VAT stosuje się do podmiotów, które łącznie spełniają następujące warunki:

- są poszkodowanymi w rozumieniu ustawy z 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi,
- mają siedzibę, zarząd lub miejsce zamieszkania na terenie gminy poszkodowanej, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z 16 września 2024 r. w sprawie wykazu gmin, w których są stosowane szczególne rozwiązania związane z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r., oraz rozwiązań stosowanych na ich terenie (Dz.U. z 2024 r. poz. 1371),
- prowadzą działalność gospodarczą na terenie gminy, o której mowa w pkt 2.

Przedłużenie terminów podatkowych w zakresie podatku od spadków i darowizn i podatku od czynności cywilnoprawnych stosuje się do podatników, którzy łącznie spełniają następujące warunki:

- są poszkodowanymi w rozumieniu ustawy z 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi,
- mają siedzibę, zarząd lub miejsce zamieszkania na terenie gminy poszkodowanej, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z 16 września 2024 r. w sprawie wykazu gmin, w których są stosowane szczególne rozwiązania związane z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r., oraz rozwiązań stosowanych na ich terenie (Dz.U. z 2024 r. poz. 1371).

PODSTAWA PRAWNA:

- rozporządzenie Ministra Finansów z 19 września 2024 r. w sprawie przedłużenia niektórych terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego w związku z powodzią we wrześniu 2024 r. – Dz.U. z 2024 r. poz. 1390

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna MONITORA księgowego

Stan prawny na 24 września 2024 r.

sklep.infor.pl

22 761 30 30, 801 626 666

bok@infor.pl